

M. N. MOLNÁR KÖNYVTÁRA
Helyi Könyvtár
Névjegykönyv
1900. évi. 13. XI. sz.

242

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre... 16 kor.
Negyedévre... 4 "
Helyben hához hordva:
Egész évre... 20 kor.
Negyedévre... 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre... 24 kor.
Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a héti és ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, okt. 1.

Még nem késő!

Ha egy nép legyőzött ellenségével ki-méletesen bánik, arra azt mondjuk, lovagias, nemes eljárás. De ha ellenségét saját kebelén táplálja, dédelgeti, erőre kaptatja, az már ostobaság, mely keservesen megbosszulja magát. Ez a nép, ha nem is sülyed el rögtön, de biztos lépésekkel halad bukása felé. Vége bizonyos.

Százszor jaj azonban a népnek, mely megkövezi barátait és jóakaróit! Ez nem ostobaság, hanem vagy örültség, vagy bűn.

Magyarországnak, úgy látszik, kedve van mind a hármat megpróbálni.

Csak a régiebb történelem lapjait kell felütnünk, ha választ keresünk arra a kérdésre: elnyomott-e Magyarország valaha egy népet is? Itt van a bennünket gyűrűként körülvevő nemzetiségek egész sorozata; évszázadokon át megőrizték külön nyelvüket, faji jellemvonásaikat s a történelem mellé mint a jelenkor tanui adhatják a választ: a magyar lovagias, nemes, elnéző volt az idegenek iránt mindenha.

Az a baj, hogy ebbe a lovagiasságba túlságosan beleéltük magunkat. A lovagiasság nagyon szép volt a regényes középkorban, mikor nem az érdek, hanem a naiv lelkesedés vezette az emberek gondolkodását, a mikor lovagiasságot tudtak lovagiassággal viszonzni. Az új kor szelleme nemcsak az egyén vágyait növelte óriásakká, hanem azzal arányban leszállította érzelmi világának értékét is.

A nemes urból lett gyalogos hivatalnok, a nemesi kardból hivatalos pipa, a »testvérnépekből« lázongó nemzetiségek.

Ebben a környezetben a magyar nemzeti szellem megmaradt a maga középkori, gyöngéd, nemes lovagiasságában, a mit azonban nemcsak ifthon vettek észre. Nemcsak a horvátok, oláhok, tótok, szászok szarva nőtt meg egyszerre, hanem csak úgy észrevétlenül, lassan kezdett külföldről is egy faj behuzódni, melyet üldöztek eladdig mindenütt. Az üldözések — hogy azoknak volt-e okuk vagy sem, most mellékes — az üldözések ügyesebbé, ravaszabbá, gyanakvóbbá s összetartóbbá tették ezt a fajt minden másnál, ellentálló és szerző erővel fölfegyverezték, hogy tudjon szívósan támadni és tudja szívósan megvédeni, a mit megszerzett.

Ez a faj egyenest a magyarság ellen intézte támadását, és pedig minden vonalon. Azt sem tudjuk, hogyan; de egyszer csak azon vesszük észre magunkat, hogy a pénz, a sajtó kezükben van, a földbirtok vándorol már kezük felé, az értelmiségben vezérszerepre törnek s az egész közéletet be akarják vonni — mondjuk ki hát magyarul — zsidó szellemmel.

Mikor a magyar nemzet ezt is békésen elintézte, eljutott a soraink elején jelzett második álláspontra.

De nemcsak az elnézéshez jutottunk. Próbálja meg valaki társaságban hangoztatni, ha hivatalos emberek is vannak jelen, hogy ez az állapot a magyar fajra káros, veszélyes, ezen javítani kell. Rögtön a fejéhez vágják mindenfelől a rémitő szavakat: klerikális, reakcionárius, antiszemita!

(Az igaz, hogy úgy négy szem közt,

mikor hivatalos fülek nem hallják, mindenki gratulál hozzá: jól beszéltél, szívbem veled vagyok! Oh, mert nagy hősök és kissé antiszemiták is vagyunk mindnyájan, de csak a sötétben, a kályha megett és sutogva.)

A mint a kis társaság, úgy a közvélemény. A mint abban a társaságban minden egyes ember néhány jelen lévő hivatalos alak befolyása alatt áll, úgy állunk a társadalomban ama bizonyos »irányadó körök« lidércnyomása alatt. A hivatalos irány a zsidó szellem befolyása alá jutott, oda jut a társadalom is minden külső megnyilvánulásában.

Innen van az az általános felzúdulás a magyar sajtó legnagyobb részében, valahányszor szó esik Egán valamely dolgáról. A lapok megírják, a közönség elhiszi s a magyar közvélemény követ dob Egánra, a magyar nép egyik legnagyobb jóttevőjére.

Hogy ebben az egész rutén-akcióban mi érdeklí a sajtónak ezt a részét, rúdul kisötélik a legújabb rutén esetből:

Egán tudvalevőleg a szerencsétlen népet leginkább szövetkezeti raktárak emelésével igyekezett az uzsorások körmei közül megszabadítani. Az ottani zsidóság közt ezért, annyira ment a gyűlölet e raktárak ellen, hogy bérnyilkossal lelőtték egyiknek a kezelőjét s annyira terrorizálták az egész lakosságot, hogy Egán jónak látta a vizsgálat vezetésére más bíróság kiküldését kérelmezni.

A főudvarmester házi dorombja, a Magyar Szó azt sajnálja az egészben, hogy más bíróságot küldetek ki. Persze, mert ez a bíróság nincs közvetlenül életveszélyben, tehát a bűnösökre alaposan

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A nemezis.

(Rajz)

Írta: Suchán Elemér.

Migay Kálmán egy időben nagyon hevesen udvarolt Roll Margitnak.

A leány remek barna szépség volt, csillogó mély tüzi szemekkel, szabályos kreol barna arczeval, szénfekete, hullámzó göndör hajjal.

Valódi keleti szépség, olyan, milyenekről az ezeregyéjszaka meséi regélnek, vagy a milyen Szulejka a szép odalisk lehetett.

Migay csinos fiu volt — annyira, hogy kollégái választékos öltözködése és finom modora miatt tréfásan »báró ur«-nak is nevezték...

A leány viszonzta az ifju szerelmét. Mindig s mindenütt együtt látták őket s mindenki meg volt győződve, hogy a két szerelmes boldog pár lesz.

Daczára a vallás és társadalmi különbségnek, mi az ifjak közt fennállt, a leány szülei sem ellenezték már a dolgot s Migay így mindennapos lett a háznál.

Igy tartott ez soká.

Egyszer azonban ritkábbak lettek a látogatások, míg végre egészen megszakadt.

Rövid idő alatt meghalt Margit édes apja s így ő nővéreivel — kik szintén igen szépek voltak — árván maradtak.

Margit egyszerre gyászolta az apát s szerelmét. Vigasztalhatlan s szomorú volt. Sorvadt szemlátomást. Végre megtudta az okot, mi szerelmesét tőle elszakasztá.

Migay megismerkedett volt egy másik, — talán szebb leánnyal, — egy másik Margittal. Feledni nem volt nehéz...

Margit fájdalomában kétségbeesett! Sok álmatlan éjjel töltött el ágyában zokogva...

Egyszer ajka átokra nyílt keservében. Megátkozta hűtlen szerelmesét!

Megátkozta, hogy ne legyen boldog soha s az csalja meg, a kiért őt megcsalta!

Százszorosan érezte át azt a mardosó kint, amit neki szerzett s mi lelkét megmérgezé!

Egész beteggé tette őt a lelki gyötrellem. Rokonai elvitték más vidékre gyógyulni, — feledni. Elvitték, hogy lelke felfrissüljön, fölviduljon...

Migay ezalatt epedő vágyódással udvarolt új szelmesének.

A jégen ismerkedett volt meg vele. Mire olvadni kezdett a jég, már jegyese lett imádottjának.

Villámként sujtotta e hir a megcsalt, ott

hagyott Margitot. De nem zokogott, nem jaidult fel már...

A szenvedés megedzette szívét. Bosszu! Ez kellett most neki. Bosszu! Boldogsága árán is! Megesküdött, hogy az első férfit, — ki kéri, azé lesz! — A legelső ki közeledik; ha szereti, ha nem!

S azé lett!...

Alig mult el a tavasz már asszony lett. Elbódította egy családos férfi szívét, — ki otthagyta érte mindenét — s azé lett.

Migayval ismét már férje karján találkozott. Szemei felragyogtak s egy megvető, lesújtó tekintettel mérte végig a hűtlen, ki elsápadt arczeval, remegve állott meg előtte zavarában...

Az idő mult...

Migay boldog volt s előléptetését remélve szorgalmasan készült vizsgáira, mig bájos menyasszonya rokonainál nyaralt.

Margit — az első, — férje mellett — kit nem szeretett — nap-nap után sorvadott, pusztult. A városban suttozták, hogy még mindig Migayt szereti.

Azalatt pedig Migay szép menyasszonya igen jól mulatott a vidéki nagynéninél.

Fiatalemberek serege vette körül s az ifju lány szívét a jelen öröme egészen betölté, elfoglala. Jegyése nem sokat gondolhatott, mert ujabban képzelete mindig egy fess katona uniformis körül csapongott...

ráhuzhatja a vizes lepedőt. Persze, a M. Sz. elfelejti, hogy ilyen esetekben a magyar jog szerint bíróküldésnek van helye. Persze, az sem jut eszükbe, hogy Dreyfus pörét, a tiszaezlári pört is mind delegált bíróság tárgyalta.

Csak az fáj neki, hogy néhány zsidó bűnöst elér az igazságszolgáltatás. És a M. Sz. nem áll e téren egyedül.

De hát odajutott-e már Magyarország, hogy bünpalástolók irányítják a közvéleményét?

Nem! Még tovább haladtunk a lejtőn. Magyarország kormánya megingott a megkezdett erélyes munkában, hajlandóbb a rutén népet feláldozni és eltántorítani a magyar államba vetett bizalmától, mint az uzsorások körmére koppintani és — hir szerint — *Egán Edét felszólította, adja be lemondását.*

Ez azt jelenti, hogy a magyar kormány feladja a ruténmentő politikát. Ez az egy nemzetiség ragaszkodott hozzánk, ezt is kergessük hát a lelketlen izgatók karjaiba, azok kedvéért, a kik meg alólunk huzzák ki a földet!

Engedjük magunkat kifosztani s mikor meghajolunk új uraink előtt, vigasztaljon az az öntudat, hogy ez liberális eljárás volt.

És el fogunk jutni ide. A magyar közvélemény részben alszik, részben hazug jelszavak után indul s megkövezi igaz barátait, őszinte jóakaróit. Egán Edének lehetetlen lett volna megbuknia, ha egy egészséges, erős magyar közvélemény áll mögötte.

Hogy az idegen fajt fejünk fölé engedjük nőni: ostobaság. De, hogy elűzzük azokat, kik az elősdiéktől akarnak megszabadítani: ez bűn, a melyet még keservesen meg fog bánni az utókor.

Csak késő ne legyen.

K. A.

A szentesi beszámoló.

Molnár Jenő, Szentes város országgyűlési képviselője szeptember 29-én délután 4 órakor Szentesre érkezett, hol másnap délelőtt kevés hallgatóság előtt megtartotta beszámolóját.

A főhadnagy ur pedig kitűnően tudott attackirozni . . .

Az attack sikerült, a csatát megnyerte a katona s a várért, — a szívért — mit megnyert a főhadnagy ur, hajlandó volt leoldani kardját is . . .

Egy napon kis csomag érkezett a Migay Kálmán nevére a jegyesétől . . . Mohó sietséggel bontotta ki a küldeményt.

Egy kis arany karikagyűrű volt benne s egy parányi levélke . . . A parányi levélben egy parányi sor csupán: »Másé lesznek, nem magáé!«

Migay elszedült, majdnem eszméletét veszte. Szederjes lett az ajaka, lerogott íróasztala mellé s sirt . . .

Másnap a különben gögős Migay szokatlan udvariassággal köszöntgetett ismerőseinek . . .

Estve hazament, kihuzta íróasztala oldalfiókját, melyben levélké, arc képek, összeháradt virágok törmelékei s egy — revolver fektűt . . . s aztán . . . aztán leült s megírta egész nyugodtan áthelyeztetése iránti kérvényét a miniszteriumhoz . . .

Szell Kálmán Bécsben.

A parlament szünete végére jár s egy hét leforgásával újabb munkásságra ül össze a t. Ház. Odaát Ausztriában kevesebb okuk van a politikusoknak a bizalomteljes várakozásra. Amit a jövő az osztrák politika sok baja közepett hozhat, abban egyelőre aligha lesz közönet. A mi parlamentünk azonban pihent erővel fog hozzá a megoldásra váró feladatok elintézéséhez. Szell Kálmán miniszterelnök ma megjelenik Bécsben a király színe előtt s több folyó ügyről referál az uralkodónak. A kormányelnök néhány törvényjavaslat benyújtásához is kikéri ezuttal ő Felsége hozzájárulását és egy hir szerint *hat főispáni állás* betöltése tárgyában is tesz előterjesztést. A kinevezendő főispánok közül kettő állítólag a volt nemzeti párt hívei sorából fog kikerülni. Ha ez megtörténik, csak helyesléssel fogadhatjuk ebben a tényben egy nagyon természetes és magától érthető kívánság érvényesülését és kiegészítését.

Liptói állapotok.

A Kaffka miniszter. oszt. tanácsos által megtartott vizsgálatból kifolyólag Palugyay Gyula, Liptó megye alispánja sértőleg nyilatkozott Vitalis Péter liptói főügyészről, miért is Vitalis, Palugyai alispán ellen a liptó-szentmiklósi járásbírósnál rágalmazásért pört indított. Mint tanuk megidéztettek Kürthy főispán, Kaffka L. oszt. tanácsos, Szontagh miniszteri titkár és mások.

A hosszúra nyult pörösködésnek tegnap lett a vége. Palugyay Gyula felfüggesztett alispánt becületsértésért 25 koronának és a felmerült költségeknek, 253 koronának megfizetésére ítélte a liptó-szentmiklósi járásbíró, egyben elrendelte, hogy az ítélet a *Liptó* című lapban közzététessék.

Az államvasutak bevétele.

Az ideiglenes összeállítások szerint a magyar királyi államvasutak a múlt hónapokban is mintegy 450.000 koronával többet vettek be mint a múlt év megfelelő hónapjában.

Ez első sorban a nagyobb szénforgalomnak, illetőleg kivitelnek, valamint a fánál, lisztnél és élő állatoknál mutatkozott nagyobb elszállításnak köszönhető.

Az ideiglenes szállítási bevétel ugyanis a múlt hónapban 17,822.800 korona volt, a múlt augusztus hónapban elért 17,368.558 korona végleges bevétellel szemben. Az év eleje óta augusztus végéig az összes szállítási bevétel 122,853.806 korona volt, tavaly ugyanez idő alatt csak 116,837.614 korona. Az idei többlet az év első nyolcz hónapjában e szerint 6,016.192 korona.

A kisiparosok és az ipartörvény revíziója.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter tudvalevőleg az ipartörvény revízióján dolgozik. Az ország összes cipész és csizmadia iparos testületei fölratot intéztek a kereskedelmi miniszterhez, a melyben különösen az 1884-iki ipartörvénynek a következő módosításait kívánják: A 3. §-i olyképp kéri módosítani, hogy képesítéshez kötött ipart jogi személy ne gyakorolhasson, 47. §-ába azt kívánják fölvenni, hogy egy személy csak azt az iparágat üzhesse a jövőben, a melyhez képesítése van; továbbá iparigazolványt csak az illető ipartestület meghallgatására adjanak ki. Ezen kívül kívánják még az ország összes cipész és csizmadia ipartestületei a mostani kereskedelmi és iparkamaráknak külön választását, vagyis önálló iparkamarák létesítését.

A tábori püspök bérmautja.

Szeptember hó 27-én és 28-án szolgáltatta ki dr. *Belopotocsky* Kálmán, tábori püspök, nagyvárad kanonok *Endrőd* községben a bérmautás szentségét.

Impozáns módon nyilvánult a tisztelet és szeretet, melylyel a hívő kath. nép főpásztorára iránt viseltetik. 26-án d. u., mikorra ő Méltósága érkezése jelezve volt, az egész község ünnepi díszt öltött. A község elején az előjáróság, a templom előtt pedig a tanítói kar csinos díszkaput állított s a magánházak nemzeti szintű lobogókkal s girlandokkal voltak díszítve. 35 tagu bandérium és mintegy 50—60 kocsi ment a gyomai plebánián időző püspök elé, ki *Janatyik* Mihály járási főszolgabíró vezetése, a papság és a hívek nagy sokasága kíséretében indult *Endrőd* községébe.

A község elején *Timár* János főbíró és *Viskovicz* Ignác főjegyző, a templomban pedig *Zelinka* János esperes-plebános, a segédlelkészek és sok várakozó hívő fogadta az érkező püspököt, ki még aznap fogadta az egyháztanács és iskolaszék, a községi előjáróság és a tanítói kar tisztelegését.

Ő méltósága tiszteletére az esti harangszó után *toronyzenét* adott az *endrődi* magyar zenekar.

Másnap 888 fiúnak szolgáltatta ki a püspök a bérmautás szentségét; délben a tiszteletére adott díszében az előjáróság, egyháztanács, iskolaszék és tanítói kar képviselője volt hivatalos.

Este ismét toronyzene volt, melyet az összegyűlt nép lelkes éneke kísért.

Pénteken szolgáltatta ki ő méltósága 945 leánynak a bérmautás szentségét. A díszében az *endrődi* körök elnökei s néhány tekintélyes gazda voltak meghiva. Délután félháromkor hagyta el ő Méltósága *Endrőd* községét a szolgabíró és hosszú kocsisor kíséretében a község hatalmas éljenzése között; felejthetetlen emléket hagyva maga után a hívő nép szívében.

*

A tábori püspöknek nyolcz napig tartott bérmautja vasárnap ért véget *Tötteleken*, kora reggel, 7 óra után indult a tábori püspök ő Eminenciája négyes fogatán. Kíséretében voltak *Fetser* Antal oldalkanonok, *Bielik* Imre pápai tb. kamarás, dr. *Vucskics* Gyula sz. széki ülnök, plebános, *Andrássy* Péter katona káplán és *Nyári* Ignác püspöki könyvtárnok. *Csatár* község határában a díszes diadalkapunál 30 tagu bandérium fogadta s *Weiterschütz* János főszolgabíró csinos, lelkes beszéddel üdvözölte a püspököt, a csatári rk. templom előtt pedig dr. *Karácsonyi* János kerületi esperes intézett hozzá üdvözlő beszédet. — *Tötteleken* mise után a szószékre lépett a püspök s átadva a bibornok-püspök atyai és főpásztori áldását, oktatta a bérmautándókat a Szent Lélek malasztjáról s aztán kiosztotta közöttük a bérmautás szentségét. A megbérmautáltak száma mintegy 300-ra ment. Bérmautás után a plebánián az egyházi és politikai hatóságok és egyletek küldöttei tisztelegtek a püspöknel, ki az iskolát is meglátogatta. Délben mintegy 25 terítékű ebéd volt *Vagaszkly* János plebános vendégszerető házában, melyen a püspök kíséretén kívül részt vett a környék intelligenciája. Az asztalhoz a szalárdi cigánybanda szolgáltatta a zenét. Ebéd alatt a plebános hálás köszönetet mondott a püspöknek, aki szeretetre méltó szavakban köszönte meg a résztvevők fáradozását. — Visszatérőben a *csatári* templomot, iskolát és plebániát látogatta meg a püspök,

kit a községnek a templom téren összesereglett lakossága lelkesen éljenezett.

Dr. *Belopotoczky* Kálmán fáradságos bér-mantja befejeztével tegnap a reggeli gyorsvo-nattal Budapestre utazott.

Vidéki tanárok gyűlése Szegeden.

Régi elkeseredés oka a vidéki tanárok közt az a valóban bámulatosan igazságtalan eljárás, a melylyel fővárosi kartársaikat minden egyes kinevezésnél, előléptetésnél elébük helyezik. Azt hitték, az új fizetési törvény segíteni fog a bajokon. Csalódtak; az új törvény végrehajtása csak új igazságtalanságokat hozott rájuk. Azután folyamodtak a miniszterhez, kértek, emlékiratoztak, mind hiába. Most aztán maguk vették kezükbe az ügyet. Egy egyszerű tanár, *Hegedüs* Pál Szegedre gyűlésre hívta össze kartársait levelező lapokon s ott megbeszélték a teendőket.

Ha a kivitelben is akkora lesz a lelkesedés, és az egyetértés, mint a tanácskozás folyama alatt, akkor a siker legalább is valószínű.

Nagyváradról *Szombathy* István dr., a fő-reáliskola tanára vett részt a vasárnapi gyűlésen, melynek elnökévé őt választották meg. Jegyző *Hegedüs* Pál volt Szegedről. Mintegy 60—70 tanár gyűlt össze kívül az ország minden vidékéről, egyetértve az elkeseredésben és a javításra való törekvésben.

Délelőtt 10 órakor a reáliskola nagytermében nyitotta meg a gyűlést *Szombathy* István dr. s vázolta lendületes beszédben az összejövetel célját; egyúttal felhívta a gyűlés tagjait, hogy ismerve sérelmeiket, lehetőleg konkrét javaslatok és tények terén mozogjanak.

Kardos Albert (Debreczen) előzetes határozati javaslatát vita nélkül elfogadták; ebben felsorolják sérelmeiket és tiltakoznak az igazságtalanság ellen, melyet a fővárosi tanárokkal szemben velük éreztetnek.

Erre megindult a hosszabb, részletes vita, melynek eredményeképp a következőkben állapodtak meg:

1. Egy rövid, precízizozott memorandumban utoljára kifejtik sérelmeiket.

2. Képviselőket fognak felkérni, a kik a mostani ülészak összeülése alkalmával a legközelebbi tanári előléptetésekkel kapcsolatban a költségvetés tárgyalása során érdekükben felszólaljanak és ügyüket napirenden tartásák.

3. Követelik a rangsor revízióját, mert a fővárosi tanárok fiktív dátumok alapján kerültek a rangsorban előbbre.

4. A további teendőkre nézve végrehajtó bizottságot küldtek ki a következő tagokkal: *Szombathy* István dr. elnök, *Hegedüs* Pál (Szeged), *Kardos* Albert (Debreczen), *Ernyey* Gyula (Eperjes), *Simon* Gyula dr. (Losoncz), *Szemerjay* Ferencz (Szeged.) Ez a bizottság első sorban a sajtó útján a közvéleményt fogja a kérdésben tájékoztatni s abban az érdeklődést ébren tartani.

A gyűlés 1 órakor ért véget s utána a Tisza-szállodában bankett volt, melyen számos lelkes pohárköszöntő bizonyította azt a testvéries együttérzést, mely a vidéki tanárokat összefűzi.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

Megyei közügyek.

Közigazgatási ülés a vármegyén.

Biharvámegye közigazgatási szakbizottsága tegnap, hétfőn délelőtt tartotta rendes havi folyó ülését, a melyen a jelentéseken kívül alig fordult elő nagyobb fontosságú ügy.

Az ülés lefolyásáról tudósításunk a következő:

Beöthy László főispán elnökölt.

Jelen voltak: Szunyogh Péter, Papp János, Wallner Ödön, Hrayiczky Károly, Sipos Orbán, Papp Miklós, Nagy Géza, dr. Kikindai Gyula, id. Gálbory Sámuel, Kepes Márton, Király Viktor, id. Markovits Károly, Radnay Farkas, Szabó József, Baranyi András, Keszthelyi Zoltán és Czifra Kálmán.

A megye egészségügye.

Az alispáni jelentés konstatálta, hogy az egészségügyi állapot kedvezőtlenebb volt a múlt hónapban, mint augusztusban. A hivatalos orvosok ugyanis a múlt hónapban 3891 beteget gyógykezelték, tehát 92-vel többet mint augusztusban. Hevenyfertőző betegségek előfordultak: roncóló toroklob 33 esetben (meghalt 5), kanyaró 76 esetben (meghalt 4), vörheny 59 esetben (meghalt 6), hökhurut 11 esetben, hasihagymáz 34 esetben (meghalt 5.)

A tanfelügyelő jelentése.

Sipos Orbán jelentése szerint a tanfelügyelő az elmúlt hónapban a polgári fiu- és leányiskola, a görög katolikus tanítóképző-intézet, az Orsolyák tanítóképzője és a római katolikus óvónőképző-intézet magánképesítő vizsgálatain elnökölt.

A királyi ügyész jelentése.

Nagy Géza dr. királyi ügyész jelentése szerint az ügyészség fogházában az elmúlt hónapban 287 férfi és 48 nő volt letartóztatva. A rabkórházba kilenczven foglyot ápoltak.

Az utak állapota.

A királyi főmérnök jelentése szerint a megyei utak állapota kielégítő, a szükséges javításokat eszközölték.

Az adózás augusztusban.

A pénzügyigazgató jelentése szerint augusztusban a nagyváradai pénzügyigazgatóságához a következő adók folytak be:

Egyenes adó	565126	kor.	85	fillér.
Hadmentességi díj	2593	>	45	>
Jogilleték	147941	>	52	>
Fogyasztási adó	341123	>	18	>
Bélyegjövődék	54178	>	—	>
Dohányjövődék	213738	>	74	>

A bizottság a jelentések után tudomásul vette a miniszteri leiratokat és elintézte a múlt hónapra folyó ügyeket.

Az ülés délután 4 órakor ért véget.

Megjött!!!

— Kicsoda?
— A szintársulat?
— Az is!
— Hát még?
— A sarki gesztenyész táblájával: Friss tiróli maróni!

Idők változó járása! Máskor a marónisok megérkeztek őszi felöltöbe bujt alakok járkáltak a ködös, sáros utcákon. Most pedig a hőségtől elikkadt alakok kénytelenek az utca száraz, poros levegőjét szívni.

Friss tiróli maróni! . . .

Előjele a kellemes téli estéknek, mikor a jogászgyerek az esti korzóról, óvatosan, nehogy meglássák, vette meg 20 kr. ára maróniját

hogy odahaza jó meleg thea mellett elvacsorázza, ma egész fitymálva veti oda a friss marónit áruló taliánnak:

— Azt nem! Hanem egy porció fagylatot!

Istenem! Mikor ezelőtt a tirólis megjelent, sajtó szívvvel gondoltunk vissza az elmúlt szép napokra: Thalia papnőinek szereplésére.

Friss tiróli maróni! . . .

Teremtsd némileg vissza, legalább egy részben a régi állapotot.

Hisz jó vagy, szeretnek az emberek . . . de csak ha hűvös idő van! Nem mondom, hogy nem szeretjük a meleget, de minden jóból megárt a sok, ez pedig már nagyon sok. Gondold el, hogy ha az új Thalia-templom tájékára megyünk, ott hol a muzsák áldoztatnak maguknak, rögtön felmelegedünk. Az új papnők biztosan megtöltik bensőnket jóleső melegséggel.

Tehát mozdítsd elő azt, hogy legyen meg a régi állapot: hűvös idő, kipirult arc, őszi felöltő és hidd el, mi is szívesebben állunk szóba a magyar földön termett taliánnal, a mint kiáltja:

— Friss tiróli maróni!

Fuby.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Okt. 8. Délután 1/2 6 órakor a Kath. Kör vál. ülése.
Okt. 8. A nagyváradai szüret kezdete.

* A városház építése. Az új nagyváradai városház építésére a jövő évi költségvetésben mint első részlet, 300.000 korona van felvéve, míg a többi összeget a következő évben, mikor a városházát befejeznék, fizetné ki a városi pénztár a legutóbbi kölcsön maradványából. Ha azonban a jövő évben, május elsején már meg akarja kezdeni a város az építést, gondoskodni kell jövőre a régi reáliskola és a nagyteleki-utczai községi fiúiskola épületében levő bolthelyiségek és lakások bérletének felmondásáról. *Komlóssy* József gazdasági tanácsnok a tegnapi tanács ülésen előterjesztést tett a lakrészek felmondására nézve. Azonban gondot okozott a kérdés a tanácsnak, mert azt tették fel, hátha elmarad a jövő évről a városház építése s ezen összegnek a kamatait a közköltő százalékának a csökkentésére fordítja a törvényhatóság. A tanács bevéárja, míg a törvényhatóság határoz a költségvetés felett.

* Uj templom. *Wenckheim* Frigyes gróf bőkezű kegyur teljesen új templomot építtetett a mecseri hivek részére. — A templomot *Kutrovicz* Ernő győri főlsz. püspök október hó 14-én fogja konzekrálni a »Magyarok Nagyaszonnyának« tiszteletére. Az egyházi beszédet *Ruschek* Antal esperes-plebános fogja mondani. Az új istenháza közel 100,000 koronába került és *Schlichter* Lajos építette.

* Előkészületek a népszámlálásra. A folyó év végén lesz az általános népszámlálás. A belügyminiszteriumban és az orsz. statisztikai hivatalban már erősen készülnek a nagy műveletre. Különösen a rendeletek egymást érik. A legújabb rendelet szerint egy közeget küldi az orsz. statisztikai hivatal Nagyváradra, jaki október 23-án tart értekezletet és magyarázó oktatást azok részére, akik részt vesznek a népszámlálás munkálatában. A megjelent utasításból 90 példányt küldött a miniszter a városhoz.

* Uj távirtda hivatal a megyében. A kereskedelemügyi miniszter Biharvámegyében a *dobresti* postahivatalnál, azzal egyesített távirtda-hivaltat létesített.

* **Az új fejevári püspök.** B. e. Steiner püspök öröke — úgy látszik — nem marad sokáig árván. Legalább erre mutat az a hír, amelyet a *Fejérmegyei Napló*, az egyházmegye lapja közöl. A Székes-Fejérvárt elterjedt hírek szerint u. i. *Szaborits* Jenő fejevári kanonok lesz az új püspök. E hírek alapját pedig az a tény képezi, amely szerint — írja a F. N. — *Weldes*-ből, a hol *Szaborits* kanonok ur nyaralni szokott, több távirat érkezett, köztük *Windischgretz* hercege is, a melyek a kanonok urat, mint az új fejevári püspököt üdvözölték.

* **A színház ügyei.** Az új színházban tartandó házirendet kidolgozta *Rimler* Károly rendőrfőkapitány. Daczára, hogy ennek készítésébe befolytak az irányadó szakférfiak: a tüzoltó főparancsnok, a színházi bizottság elnöke és a színházgátló, a városi tanács is foglalkozik a rendszabállyal. — Szerdán délután tárgyalja. A színház hatásvilágításának a gépezetét egy drezdai cég 3000 koronáért hajlandó elkészíteni. Ezen kívül még más felszerelések is szükségesek a színházhoz s így összesen 4380 korona újabb költséget kell megszavazni a színházra.

* **Az első Vörösmarty-ünnepély.** Szombaton lélekemelő ünnepe volt Székes-Fejérvárnak. A nagy költő emlékéhez méltóan ünnepelték meg Vörösmarty Mihály emlékét a költő szobránál.

Fáklya fény mellett vonult a hatalmas menet a szoborhoz, a hol a dalegylet Jámber Zsigmond ismert nevű karmester szakavatott vezetésével a Hymnuszt énekelte. Majd Orbán Ferencz megtartotta ünnepi beszédét, mely méltó volt a nagy nap nevéhez. Ezután ismét a dalegylet énekelt jól összehangzó, négyes hangon, ügyes gyakorlottsággal, melynek végeztével kellemes bariton hangon, erős orgánnummal Hedrik József szavalt annyi érzéssel, oly figyelmes gondnal, hogy bármely hivatásos szavalónak dicséretére vált volna. A dalkör méltóképpen fejezte be működését a »Szent az érzet« kezdetű énekkel, mely rész az ünnepély szépen kiemelkedő pontja volt. Az ünnepélyt a zenekar hangjai zárták be. Felhangzott a Hymnusz akkordja, hogy bekoronázza azt az ünnepélyt, melynek emléke élni fog a jelen voltak szívében. A szereplőket többször megéljeneztek.

* **Krüger jóslata.** Egy belga lap abból az alkalomból, hogy Krüger Brüsszelbe is el fog látogatni, megemlíti, hogy Krüger 1886-ban a traszváli vasutak ügyében Belgiumban időzött és ekkor a waterlo-i csatateret is meglátogatta. Midőn kíséretével a csatateret áthaladt, ezeket mondotta:

— Nekünk is lesz Waterlonk. Ha Anglia egyszer észre fogja venni gazdagságunkat, akkor végünk lesz.

A jóslat most már szomorú valósággá változott. — Itt megemlítjük, hogy a »Standard« jelenti Lourenzo-Marquezból, hogy a portugál hatóságok, a rudarany kivitelét betiltották. Ez a rendelet Anglia felszólalásának eredménye és így Krüger a nála lévő nagy mennyiségű aranyat nem viheti majd magával.

* **Mikor lesz a szüret?** A nagyváradi hegyközség vasárnap, tegnapelőtt tartotta közgyűlését a városházán, dr. *Sipos* Árpád elnökele alatt. A szőlőbirtokosok nagyszámmal voltak jelen a gyűlésen. Az egyedüli fontos tárgy a szüret határidejének megállapítása. A városi tanács átírt a hegyközség választmányához, a melyben felhívja, hogy a kedvező időjárás folytán a szőlő teljesen megérett s a szüret további halogatása érzékeny veszteséget okozna a szőlőgazdáknak. A közgyűlés ezután a szüret

határidejét október hó 8-ára, a jövő hétfőre tűzte ki. — Ezen határozat folytán Nagyvárad város polgármestere átírt Bihar megye alispánjához s felkérte, hogy a kellő számú vidéki szüreti munkások bejöhessen végett a szüret határidejét minél szélesebb körben hirdette meg.

* **Fürdés a szabad Körözsben.** Az időjárás egészen szokatlan; daczára, hogy októberben vagyunk, kánikulai idő jár. Vasárnap többen fürödtek a szabad Körözsben. A víz olyan alacsony, amilyen már hosszú évek óta nem volt. Ha továbbra is tart ez a meleg, a vízvezetéknel alighanem baj lesz a vízhiány miatt.

* **Ujabb 30.000 korona a Körözsbe.** A nagyváradi vízvezeték vizszolgáltatásának biztosítása céljából a Körözs folyó medrébe öt fenékgát építését tervezik, még pedig természetből. Közben azonban *Pogány* mérnök a tervektől eltérő négy beton fenékgát építésére adott be ajánlatot. A tervek és ajánlatok felülbíráására felkért *Farkas* Kálmán kir. főmérnök határozottan a beton gát kiépítését ajánlja, még ha kisebb hosszban is, mert az szilárdabb, tartósabb. A költség 30,000 koronára rugna. A tanács azonban csak úgy volna hajlandó a betongát építésébe belemenni, ha ezáltal késedelmet nem szenved a fenékgát kiépítése. Kérdést intéznek a nagyváradi kulturmérnöki hivatalhoz az iránt, hogy kell-e a betongát építéséhez új engedélyezési eljárás.

* **Családi dráma.** Liptó megyei Palugya községben özv. *Gyevcskáné* folyton veszekedett leányával, mert az nem akart férjhez menni. Végre a multkor az anya erősen kijelentette, hogy ha az általa kiválasztott fiatal emberhez nem megy, a Vág folyóba ugrik. Mivel azonban a leány erre a kijelentésre is tagadólag válaszolt, az anya elrohant a folyóhoz és belevetette magát. Az anyának ezen borzasztó tette annyira hatott a leányra, hogy megőrült. Gyevcskánét sikerült is a vízből kihozni, azonban akkor már halott volt.

A szerencsétlen család iránt az egész vidéken nagy a részvét.

* **Hirdetések a színház vasfüggönyén.** Annak idején Rendes Szidor kávéház tulajdonos ajánlatot tett a városnak, hogy évenként hajlandó 2000 korona bért fizetni, ha az új színház vasfüggönyét hirdetési czélokra felhasználhatja. A városi tanács hajlandó lett volna a bérletet megkötni, azonban a színházi bizottság nem tartotta méltónak, hogy az óriási összeggel létesített színházban holmi »Niacs többé kopasz fej«, vagy más hasonló dolgok ékeskedjenek. — Most egy más ajánlat van a városnál, amely szintén ilyen hirdetések bérletéről szól. Említettük már Huszár E. ajánlatát, aki évi 3000 korona bérösszeget ajánlott fel, ha megengedi a város, hogy a felvonások közben a vasfüggönyre villanynyal hirdetéseket vetithessen. A városi tanács kiadta az ajánlatot a színházi bizottságnak.

* **Elhunyt ifju** Őszinte részvéttel értesülünk *Takács* László városi tisztviselő mély gyászáról, mely élte tavaszán levő Lajos fiának elhunytával sujtotta. Az alig 21 éves ifju kitűnő képzettségű műasztalos volt, de már egy évnél régebben az ágyba döntötte a sorvasztó kór. Temetése ma kedden délután 3 órakor lesz. A családi gyászjelentés a következő:

Kisjókai Takács László, Nagyvárad városi tisztviselője és neje szül. Ritter Berta, egy gyermekeik: Géza, Erzsebet, Jolán, Ilona, Juliska, Margit és Berta és a rokonok nevében is fájdalommal tudatják a feledhetetlen jó fiu, testvér és rokon, kisjókai *Takács* Lajosnak élete 21-ik évében, egy évig tartó szenvedés után folyó hó 30-án reggel 6 órakor történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai október hó 2-án d. u. 3 órakor fognak a bihar-

megyei közokrházból az olasz-i temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent misé-áldozat pedig október 3-án d. e. 10 órakor fog a várad-olaszi-i r. kath. plebánia-templomban az Egek urának bemutatni. Nagyvárad, 1900. október 1-én. Nyugodjál békében szeretett jó fiunk és testvérünk!

* **A vámok rendezése.** A városnak sok baja van a vámokkal. A falusiak a hegyi utakon jönnek be a városba, hogy ne kelljen fizetni vámot az általuk behozott árucikkéért. Most Olasziban, a kutház mellett építettett egy vámházat a város, a melyből jobban lehet ellenőrizni, hogy a Városligeten keresztül el ne kerülhessék a vámot.

* **Beöthy Algeron beteg.** *Beöthy* Algeron, a belényesi országgyűlési képviselő a csepelszigeti birtokán súlyosan beteg. A beteg ágyához táviratilag hívták el fiát, úr. *Beöthy* Pált a cséffai járás főszolgabíróját és dr. *Beöthy* László főispánt, a kik már fel is utaztak a nagy beteg látogatására.

Minden gondos ápolás daczára az állapota oly súlyos, hogy az orvosok minden reményről lemondtak.

* **Megtagadta a tanács a támogatást.** Sok beszédre adott okot a nagyváradi csizma- és cipőgyár ügye. *Moskovits* Farkas és társa tulajdonosok, mivel a részvénytársaság ügye még huzódik, anyagi és erkölcsi támogatásért fordult a városhoz s a többek között adóleengedést is kér. A városi tanács tegnap foglalkozott a kérvénnyel. A kérelmet nem találták teljesíthetőnek s nem is ajánlják a közgyűlés figyelmébe.

* **A tartalékos honvédek ellenőrzési szemléje.** Hirdetmény. A véderőről szóló 1889. évi VI. t.-cz. 55. §-a értelmében felhivatnak a város területén tartózkodó mindazon tartósan szabadságolt, továbbá a tartalékosok, honvédséghez, a póttartalékosok és a tengerészethez tartozó védkötelesek, kik ezen évben sem katonai kiképzés alatt nem állottak, sem fegyvergyakorlaton részt nem vettek, hogy az ideai ellenőrzési szemlén és pedig a cs. és kir. 37. gyalogezredhez tartozó nagyváradi illetőségű nem tényleges állományú katonák f. évi október hó 13-ik napján, az ugyanezen ezredhez tartozó idegen illetőségű tartalékosok f. évi október hó 15-ik napján minden más csapattesthez tartozó védkötelesek f. évi október hó 16-ik napján a várban, a m. kir. 4-ik honvéd gyalogezredhez tartozó nagyváradi illetőségű nem tényleges állományú honvédek folyó évi október hó 25-én, az idegen illetőségűek pedig folyó évi október hó 26-án, más honvéd csapattesthez tartozó védkötelesek folyó évi október hó 27-én a honvédkiegészítő parancsnokságnál (Olaszi, Fő-utca, Markovits-ház) mindenkor reggeli 8 órakor katonai igazolványaikkal mulhatatlanul jelentkezzenek. Utószemle a hadsereg kötelékébe tartozó legénység részére november hó 10. és 12-ik napján a várban, a honvédséghez tartozók részére november hó 17. és 19-ik napján a honvédkiegészítő parancsnokságnál fog megtartatni.

A szemlén való megjelenés kötelezettsége alól kivételnek: a) a papjelöltek; b) azok, kik ugyanazon évben tényleges szolgálatban állottak vagy katonai kiképzésben részesültek, vagy tartalékbeli fegyvergyakorlatot teljesítettek; c) az ugyanezen évben tényleges szolgálatra, katonai kiképzésre vagy fegyvergyakorlatra vonult azon egyének, a kik betegség miatt vagy honvéd felülvizsgáló bizottság elő vezetésük céljából ismét a nem tényleges viszonyba helyeztetek vissza; d) az igazolvánnyal ellátott, tartósan szabadságolt altisztek, a kik nyilvános szolgálatban véglegesen vagy ideiglenesen alkalmazva vannak; e) a büntető-, vagy vizsgálati fogságban levők s a feltételes szabadságra helyezett feyenczék f) a tengeri utazási engedéllyel, vagy külföldre szóló utlevelekkel ellátott egyének, ha tényleg hajón vagy külföldön tartózkodnak; g) azok, a kik ellen-

örzési szemle idejében a csendőrségnél állanak szolgálatban; h) a tartósan szabadságolt és póttartalékosok azon esztendőben, melyben besoroztattak.

Az ellenőrzési szemlén való megjelenés alól felmenthetők: a) a külföldön állandóan megtelepedettek; b) betegek, a községelöljáró által hitelesített bizonyítvány alapján; c) oly ellenőrzési szemlére kötelezettek, akik azt kellek leg beigazolt, rendkívül sürgős halasztást nem tűrő családi vagy magán viszonyok miatt, például a házi körben (szűkebb értelemben vett családban) beállott súlyos betegedés, vagy haláleset s több efféle miatt kéri; d) oly ellenőrzési szemlére kötelezettek, a kiknek halasztást nem tűrő üzleti utra kell távoznok; e) a hajózással foglalkozók, hivatása teljesítése közben; és f) a védtörvény 56. §-ában megjelölt egyének, a mennyiben a hivatalos teendők végzésére nélkülözhetetlenek, — felettes hatóságuk megkeresése folytán. A szemlére elmaradók a katonai fegyelmi szabályok szerint fognak büntetett Nagyvárad, 1900. szeptember 15-én. *Darvassy Lajos*, tanácsnok, kat. ü. előadó.

* **A csillagvizsgáló felavatása.** Ó-Gyallán, az ottani Konkoly-féle új csillagvizsgáló obszervatóriumot vasárnap avatták fel tünnepélyesen. Jelen volt az ünnepegen *Darányi Ignác* földmívelési miniszter is, akit *Eszterházy Ferencz*, tatai gróf köszöntött fel. Éltette végül *Szell Kálmánt* és kormányt. *Darányi* és *Konkoly Thege Miklós* igazgató beszéltek még.

* **Öngyilkos zongoramester.** *Bodó* Ferencznek nagy baja volt, hogy szegény, de még nagyobb csapás érte, a mikor a szemvilágát elvesztette. Hegyköz-Ujlakról származik, szegény földművelő gyermeke, a ki csak úgy tengette életét. Munkaképes nem volt, s csak az éjjeli mulató helyeket kereste fel, a hol a duhajkodó legényeknek zongorázott. Ebbe azonban belefáradt a sorsüldözött ember, megunt a hányatott életet, s gyilkos fegyvert emelt maga ellen.

Az utolsó éjszaka különös duhaj kedve kerekedett, még a cigányokkal is huzatott magának, kinek összekuporgatott filléreit elhányta. Szokatlan magaviselete feltűnt a vele mulató cimboráknak, azonban, csak jókedvének tulajdonították s nem is gondoltak a rossz szándékra.

Később mámoros fővel pihenni tértek. Cimborái már aludtak, csak ő volt ébren, egy sötét gondolat űzte, zaklatta . . .

A sötét szobában egyszerre egy tompa pisztoly durranás hangzott el, s a vak zongoramester holtan bukott az ágyára. A halántékának irányított golyó jól talált, mert rögtön kioltotta életét.

A mámoros cimborái nem hallották a lövést, s mikor felébredtek, költögetni kezdték a zongoramestert. Azonban mily rémület fogta el őket, mikor közelebb lépve meglátták a pirosra festett párnát, a melyet halántékából kipatakzott vér festett meg. Akkor már egészen merev volt, s a gyilkos forgópisztolyt görcsösen tartotta kezében. — Rögtön értesítették a rendőrséget, mely a vizsgálatot megindította.

Egy eltörött hegedűt tanáltak nála, mely egyetlen barátja és vigasztalója volt egykoron és egy kis ládát, melyben egy különös írógép volt. A vakok szoktak ezzel írni . . .

A hullát beszállították a halottas házba, s honnan ma temetik el.

* **Halálozás.** *Keller Soma* 25 éves nős betűszedő e hó 1-én meghalt. Temetése ma délután 2 órakor lesz.

* **Az eltűnt perzsa.** A múlt hó 25-én a Pannónia-szállodába betért egy perzsa öltözött idősébbnek látszó ember, a ki a vendégkönyvbe *Mr. Serop Khan*-nak írta be magát s állítólag teheráni magánzó. A vendég két nap múlva távozott a szállóból, hőröndjeit hátrahagyván s azóta nyoma veszett. Az illető 50 évesnek látszik, köpczös, közép termetű, gömbölyű arcza van, bajusza őszbevegült. Perzsául s kevéssé francziául beszél. A rendőrség elrendelte nyomozását.

* **Helybeli iparos kitüntetés.** *Sinka* László helybeli szövő iparműhelyét a napokban szép kitüntetés érte. A perzsa sah pesti látogatása előtt a kereskedelmi muzeum sürgősen megkereste, hogy műkészményeiből néhány díszesebb darabot küldjön fel. A kiállítás látogatásán a perzsa sah tetszését annyira megnyerték a szép műdarabok, hogy egy apró göndör szőrű és egy hosszú szőrű pokróczot azok közül megvásárolt. Nevezett iparosunk már a párisi kiállításon is nyert kiállítási díszérmet.

* **Az istenkáromló halála.** Érdekes esetről ad hírt csatári tudósítónk, mely tegnap játszódott le a községben. *Molnár Imre* csatári lakos már rég ideje adósa egy pár forinttal *Rácz* Benjaminsnak, egy Csatárról Nagyváradra került embernek. Gondolta magában *Rácz*, hogy talán most megkaphatná pár forintját *Molnár*-tól, kiment hát Csatárra és beállított a *Molnár* portájára. Rövidesen elő is adta jövedele célját, mire *Molnár* himezett-hámozott és halasztgatásról beszélt, erőlyesen rászólt és a törvényt emlegetve követelte pénzét. Ezért *Molnár* iszonyu haragra gerjedt és keresett valami ütő eszközt, hogy *Rácz*ot ártalmatlanná tegye. *Rácz* látván, hogy ennek fele sem tréfa, jónak látta az utcára menekülni, de *Molnár* még ide is követte és éktelen káromkodások közt követek kezdett utána dobálni.

Rácz már futásnak vette a dolgot, de *Molnár* még mindig követte.

— Megállj kutya, mert megöllek! Hát te akarsz engem csuffá tenni?! — és borzasztó istenkáromlást eresztett ki a száján.

De egyszerre elnémult, szívéhez kapott és élettelenül terült el a földön.

A segítségére siető emberek már csak a holttestét vihették be a házba.

Kinai háboru.

A háboru mai állásáról a következő **távirataink** szólnak:

A béketárgyalás.

Szent-Pétervár, október 1. (Saját tud. táv.) A „Novoje Vremja”, mely a legbefolyásosabb körök véleményének szokott kifejezést adni, hangsúlyozza, hogy Oroszország egészen más szempontból fogja föl a kínai válságot, mint a többi hatalmak. Az a körülmény, hogy *Tuán* herczeg magas állást foglal el a kormányban, nem akadályozza Oroszországot, hogy Kinával diplomáciai tárgyalásokba ne bocsátkozzék. Oroszország mindenkifelett az óhajtja, hogy a szomszédos birodalomban a rend minél előbb helyre álljon és e célból bizonyos engedelményekre is hajlandó. Oroszország csapatai nem bosszuállás céljából léptek Kína területére, sőt ellenkezőleg, az orosz kormány kész segédkezet nyújtani Kinának a rend helyreállításában.

Meggyilkolt belga missió.

Brüsszel, okt. 1. (Saját tud. táv.) A Petit Bleu jelentése szerint a kínai belga missió vezetőjét, *Five* főhadnagyot szolgálival és a kíséző mérnökökkel *Tuan*csai tartományban a Tiber felé vezető uton meggyilkolták.

A döntő harc.

Berlin, október 1. (Saját tud. táv.) Németországnak Kinában jelenleg mintegy 26.000 embere van. *Waldersee* tábornok már a legközelebbi napokban döntő lépésre készül és pedig oly irányban, mely a kínai kormányt arra fogja

kényszeríteni, hogy végre színt valljon. Annyi bizonyos, hogy a német kormány eredeti álláspontjából semmit sem engedett és egymaga is kész hadat viselni Kína ellen, ha ez teljes elégtételt nem ad. *Waldersee* és a német kormány között tegnap élénk sürgönyváltás volt.

Gaselee és Waldersee.

London, okt. 1. (Saját tud. távirata.) A Reuter-ügynökségnek jelentik *Tiensin*-ből 28-iki kelettel: *Gaselee* tábornok ma reggel ideérkezett és *Waldersee* gróf meglátogatása után *Takuba* megy, a hol meglátogatja *Seymour* tengernagyot. Mihelyt onnan visszatér, a szövetséges hadak parancsnokai értekezletet tartanak. Tegnap este a németek *Waldersee* gróf tiszteletére táklyásmenetet és nagy takarodót rendeztek.

A boxerek reménysége.

London, október 1. (Saját tud. táv.) A Laffan-ügynökség jelenti *Peking*-ből, hogy oda áruhában igen sok boxer érkezik, a kik azt mondják, hogy jobb időket várnak és hogy végül mégis ők fognak győzni. — A nemzetközi haditörvényesszékek *Peking*-ben 50 botütéstől egész a halálbüntetésig terjedő bünteléseket szabnak ki. Az elfogott boxereket kivétel nélkül kivégzik.

Az alkirályok pressionálva.

London, okt. 1. (Saját tud. távirata.) A Reuter-ügynökségnek jelentik *Peking*-ből 27-iki kelettel: *Rockhill* amerikai diplomáciai ügyvivő lovasság fedezete alatt *Tiensin*-be utazott. Később *Nanking*-ba utazik és ellátogat a *Jangce* völgyébe, hogy ott a helyzetet tanulmányozza. *Rockhill* azt a tanácsot akarja adni az alkirályoknak, hogy a császári kormányt nyomtatékosan szólítsák fel, hogy az udvar térjen vissza *Peking*-be.

EGYESÜLETEK

A Kath. Kőr választmányi ülése.

Szerdán, október 3-án délután 1/6-kor a Kath. Kőr választmánya ülést tart.

IRODALOM.

Katholikus Szemle. A kitűnően szerkesztett havi folyóirat októberi (8) füzete a következő tartalommal jelent meg:

Stockner János dr.: Az iskolakérdés hiányai. *S. R. S. Tetzl* János és a középkori búcsu hirdetés. *Vetési* József dr.: A nőemancipáció. *Kubinyi* Viktor: Londoni képek. *Paty* István: Magyar zászló, (költemény.) *Szücs* József: Őszi kép, (költemény.) *Bán* Aladár: Vándoruton (költemény, finn eredetiből.) *Meggyessy* Ferencz: Hol a boldogság (elbeszélés.) *Margalits* Ede: Kővé vált násznép, (legenda, horvát eredetiből.) Könyvismertetések és bírálatok. A nagybecsű, igazi magyaros és katolikus szellemben szerkesztett folyóirat megjelenik *Mihályffy* Akos dr. szerkesztésében, a Szt. István-társulat tagjainak tagsági díjaik fejében jár.

Magyar konvertiták. Életrajzi adatok. Gyűjté *Hahnkamp* György, győri székesegyházi kanonok stb. A ft. egyházi hatóság engedelmével. Budapest, 1900. 8-rét, 264 lap, *Stephanum* nyomása. Külföldön már régen terjedelmes munkák jelentek meg konvertitákról, azonban, noha mindenütt más nemzetbeli

konvertitákra is reflektáltak, mindössze alig harmincz magyar konvertitáról tesznek említést. Pedig a reformáció óta nálunk is folyton tartott az üdvös ellenmozgalom. Szerző azért vállalkozott arra, hogy a rang, tudomány, állás vagy egyéb figyelemreméltó körülménynél fogva kiválóbb magyar konvertitákra vonatkozó adatokat röviden összeállítsa szent hitünk dicsősítésére. Éveken át folytatott kutatás eredményét tárja most a közönség elé; hatszáznál több konvertitával ismeret meg és pedig magyarul, vagy közbe idegennel, ki hazánkban lett katolikussá. Szerző épen nem tart igényt arra, hogy munkáját tökéletesnek tartsák; szerény kezdeményezésnek mondja; mindazáltal könyve fölötté érdekes; olvasása közben hazánk négy-százéves története vonul el szemeink előtt; nem egy család e könyvből fogja megtudni, kinek közsőni katolikus vallását. Megjegyzendő, hogy a munka a második keresztény millennium befejezése alkalmára jelent meg ajánlva a »Jó Pásztornek és szeplőtelen Sztizanyának, ki egyedül győzedelmes minden eretnység fölött«. A Stephaneum nyomdában készült szép kiállítású munka ára csak 2 korona, (bérmentve 2 kor. 20 fillér.) Megrendeléseket elfogad a Szent István-Társulat könyvkereskedése. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.)

Igazságszolgáltatás.

Párviadalért elítelt joghallgató. *Jeszzenszky Béla* volt nagyváradi joghallgatónak még önkéntes korában valami afférje volt főhadnagyával, *László Imrével*. Az ügy sokáig húzódott, miglen párviadallal lett befejezve. A kir. törvényszék tegnap tárgyalta ez ügyet és *Jeszzenszky Bélát* párviadal vétségeért **3 napi** államfogházra ítélte.

Egy év egy pipáért. *Boncz János* úgy látszik igen megkedvelte *Boros István* szintén tenkei lakosnak jó állású tajték pipáját, mert minden különös bejelentés és kérelem nélkül egy óvatlan pillanatban sajátjává tette azt. De később, hogy nem, ráunt a pipára és eladta azt *Papp Péternek*. Történt pedig, hogy *Papp* egyizben utazni menvén a sors a vonaton épen *Boros*-sal hozta össze, minek következménye az lett, hogy *Boros* ráismert a pipájára s tudakozódott *Paptól*, hogy hol tett szert erre a szép kis jószágra.

Papp azt mondta, hogy *Boncz* komától vette.

Ebből az adásvételből kifolyólag *Bonczot* vád alá helyezték s tegnap a nagyváradi kir. törvényszék felelőségre vonta tettéért, melyet azonban ő beismerni nem akart. Erre aztán *Papp* koma az elnöklő dr. *Móré Pál* bíró felé fordulva így szólt:

— Tetszik látni! Nem lehet evvel semmire sem menni.

De a bíróság bebizonyítva látván a lopást, *Boncz Jánost*, ki már többször büntetve volt ilyes elidegenítésekért, **1 évi börtönre** és **3 évi hivatalvesztésre** ítélte. — Természetesen *Boncz* felebbezett.

S P O R T.

A kerékpár verseny.

— Saját tudósítónktól. —

Vasárnap, szept. 30-án tartotta a »Nagyváradi kerékpár-egylet« országos amateur kerékpár és három kerekű motor versenyét — három kerekű motor nélkül.

Ez utóbbi, mely egyuttal mint a program egyik pontja, képezte a legfőbb vonzerőt a versenyre kíváncsi közönség előtt és elmaradása, észrevehető kedvetlenséget szült.

Ettől eltekintve a verseny kitűnően sikerült. Szép, verőfényes őszi idő kedvezett a verseny általános meglegedést keltő sikerének.

A kellemes szinpompában tündöklő női toalettek mellett harmonikus összevisszaságban csillámlott a tiszti különféle unimorfus, tarkállott a sokszínű dresz és vezetett a szürkeségbe a polgári öltözet.

A nagy tribünön ott látnak: Széchenyi Jenő kanonokot, Latscher Viktor vezérőrnagyot, dr. Hoványi Gyula és neje, dr. Hoványi Géza, Hoffmann Henrik és neje, Somogyi Károly, Kempf Róbert százados, Szilágyi József főhadnagy, gr. Pongrácz Rudolf, Czillér Imre és neje, Meskó Boldizsár, dr. Márkus László, Mayer Emil stb.

A nagy körönd szélén ügyesen készített pályaholyok voltak felállítva, hol a következő előke-lőségeket sikerült összejegyezni: Mezey Vilma, Grunvald Henrikné, Janky Józsefné, Kunz Gusztávné, Nadányi Jenő és családja, Batig Ferencz és neje, Kádár család. Payka Vilmos, Miszkovszky Jenő, Papolczy Ferencz stb.

A pálya szélén levő állóhelyeken pedig szintén zsufolva állott a közönség. Pont két órakor a tüzoltó zenekar rázendített egy indulóra és kezdetét vette a verseny, melyet mindig feszült érdeklődéssel nézett a közönség.

Természetes, hogy epizódokban bőven volt rész. Igen gyakori volt a »kitörés«, mikor a legnagyobb igyekezetben a gép kiszaladt a pályáról és ha a versenyző igyekezett tovább karikázni, rögtön felhangzott a jókedvű biztatás.

A tandem versenyen egy pár, a pályára jutott rögben megbotlott és egyik jobbra, a másik balra vágódott, sőt maga az első kerék is egy 8-as alakot vett fel . . . és mindennek dacára mégis felültek, karikáztak tovább és beértek másodiknak, lévén összes pályázó 2 pár.

Vágódások, szintén fordultak elő elég bőven. Egy különben ügyes biciklista, *Krebsz Gyula* (Arad) úgy vágódott el, hogy a fél lábáról egész lehorzsolódott a bőr, sőt még kétszer gépet is cserélt, mégis bejött negyediknek.

Az akadály versenyben mikor egy sövény gát előtt kellett mindig leszállani, a biciklit átvenni és újra felülve haladni tovább, feltűnt a kis *Püspöky Sándor* (Budapest), ki a nagy erőlködésben még cipőjét is elvesztette a lábáról.

A verseny lefolyása különben a következő volt:

I. Megnyitó verseny. (2000 méter 5 kör.) Indultak: *Püspöky Sándor* (Budapest), *Petkovits Béla*, *Gömöry György*, *Krebsz Gyula* (Arad), *Kövessy Rezső* (Debreczen), *Závodszy Samu* (Nagyvárad.)

1. *Krebsz Gyula*.
2. *Kövessy Rezső*.
3. *Püspöky Sándor*.

II. Egyleti verseny. Ebben tisztán helybeliek vettek részt négyen, kik közül:

1. *Závodszy Samu*.
2. *Sichert Ede*.
3. *Barna Géza*.

III. Vengédek versenye. (3000 méter 7 1/2 kör.) Indultak: *Krebsz Gyula*, *Petkovits Béla*, *Gömöry* (Arad), *Kövessy* (Debreczen), *Greiner Frigyes nemzetközi bajnok*, *Fehér István* (Budapest.)

1. *Greiner Frigyes*.
2. *Krebsz Gyula*.
3. *Kövessy Rezső*.

IV. Fő verseny. (10.000 méter 25 kör.) A legizgatottabb volt valamennyi között. De mindjárt az indulásnál feltűnt *Greiner* nagy előnye, biztos mozdulatai és ügyes gépkezelése következtében. A már előbb is említett versenyeztek, számos »kitörést«, leesést és gépváltást vegyítve közbe.

1. *Greiner Frigyes*.
2. *Petkovits Béla*.
3. *Fehér István*.
4. *Krebsz Gyula*.

A vezetési-díj nagy ezüst érmét *Krebsz Gyula* nyerte el.

V. Akadály verseny. (2000 méter, 5 kör.) Mibenlétét már említettem, különösen feltűnt

a versenyben ügyes ugrásaival *Barna Géza* helybeli biciklista.

1. *Krebsz Gyula*.
2. *Barna Géza*.
3. *Hegyi Arthúr*.

VI. Térelőny verseny. (3009 m. 7 1/2 kör.) Kárpótlásul az elmaradt három kerekű motor verseny helyett. Indultak: *Lőrinczy Rudolf* (Helyben.) *Gömöry* és *Dajka Endre* (Debreczen), kiknek *Fehér István* 30 m. *Petkovits* 70 és *Greiner* 200 m. előnyt adtak *Greiner* gyönyörűen behozta a tér előnyt és egyedül elbizakodása okozta, hogy

1. *Petkovits Béla*.
2. *Greiner Frigyes*.
3. *Gömöry György* lett.

VII. Tandem verseny. (7 1/2 kör.) Indultak: *Petkovits* és *Gömöry*, *Püspöky* és *Krebsz*. *Mig Barna* és *Lőrinczy* csak hátul kóvályogtak.

1. *Püspöky—Krebsz*.

VIII. Vigasz verseny. (1000 m. 2 1/2 kör.) Indultak öten, kik közül:

1. *Hegyi Arthur* (Debreczen.)
2. *Gömöry György*.
3. *Barna Géza*.

— Záradékol egy pohár sörtől kiállott valami szellemes pinczér és evvel a verseny véget ért.

Este a »Fekete-Sas« éttermében jöttek össze barátságos vacsorára a versenyzők, a verseny bírák, intézők és nagyszámu sport közönség, hol is a díjak kiosztása után kedélyes toasztos hangulatban a késő órákig együtt maradt a társaság.

REGÉNY-CSARNOK.

Balny város titka.

Regény.

Franziából fordította: K-6.

54.

— Nem tudom, én csak azt láttam, hogy málháikon a keleti vaspálya bélyege volt. En vittem fel a kocsirol, jó nehéz volt. A czim nagyon lent volt, nem láttam hát a lakhelyet, csak azt láttam, hogy békebiró.

— Így hát majd visszajövök még.

— Talán megtalálja azt az urat itt a 21. számú házban, hol étkezni szokott egy családnál.

— Jó, majd oda megyek.

Lerouge elment.

— No, kedves Lerouge barátom, itt jól végeztél a dolgot, mondta magában. Ez a fecsegő kapus többet is mondott, mint a menyit kérdeztem. Itt is sikerült annyit megtudnom, a menyit akartam. Megérdemlem főnökömtől a villásreggelit.

Jaumard már az asztalnál ült, mikor Lerouge megérkezett. Nyugtalannak látszott alkalmazottja késedelme miatt.

— Biztosan nem tudott semmit kiszedni a kapusból. Kár is volt rábiznom a dolgot. Ez a Lerouge jól tud ugyan követni egy adott nyomot, de . . .

— Jó napot főnököm és jó étvágyat. Hát meg sem várja a vendégét?

— Miért késtel el. A te bajod.

— Oh, ne féljen utólérem.

S hogy el ne maradjon, kettős adagokkal igyekezett éhségét csillapítani. Evés közben Jaumard nem zavarta, de aztán megszólalt:

— Beszélhetnél valamit megbízásodról is.

— Biz' én nem sokat mondhatok. Vagy két hónapja jött vidékről Párisba, fiatal feleségével. Egy hónap alatt elutaznak Amerikába.

— Honnan jött?

— Nem tudom.

— Nem tudod? Mit csináltál hát egész délelőtt.

— Megtudtam a kapustól azt, a mit elmondtam, azonfelül megtudtam egyebet is, minek szintén lehet hasznát venni.

Azzal elmondta látogatását a fogadóban is, hol megtudta hogy a Dubreuilhoz jött vendégek, kiket a kapus is említett, egy vidéki békebiró nevével és leányával.

— Ez mind mellékes, szólt Jaumard.

— Mit akar hát tudni?
— Azt, hogy honnan jött Dubreuil?
— Mondtam már, abból a vidéki városból,
hol a békebíró Frémontnak hívják.
(Folyt. köv.)

MULATSAG.

Szüret a táncsteremben.

Vasárnap este zajlott le a »Fekete Sas«
termeiben az iparos ifjak szüreti mulatsága, a
mely szép számú közönség jelenlétében folyt
le. Volt ott levél posta, szőlőlopás és sok ked-
ves dolog, de legérdekesebb volt mégis a Göre
Marsa lakodalma, mely a jó mucaiakat mu-
tatta be élethűen. A levél-posta ajándékokkal
lett jutalmazva.

Ajándékot nyertek: *Cser Róza* 1. díj. *Nagy
Mariska* 2. díj. *Steininger Gizella* 3. díj. *Bog-
dán Vilma* 4. díj. *Fodor Karolin* 5. díj. *Nagy
Vilma* 6. díj

A sikerült estélyen jelen voltak:

Asszonyok: Komáros Ödönne, özv. Torzsa
Péterné, Gulyás Lászlóné, Id. Mezey Lajosné,
Papp Lajosné, Nagy Bálintné, Puskásné, Herczné,
Kudor Józsefné, Steininger Sándorné, Mogyorósi
Jánosné, Ercsei Józsefné, özv. Nagy Józsefné,
Szabó Jánosné, Bancsik Györgyné, özv. Diószegi
Ferenczné, Tahó Zsigmondné, Eöldségi Józsefné,
Kuntz Sándorné, Szingur Jánosné, Mudura Józ-
sefné, Metkő Simonné, Mág Mihályné, Szilágyi
Jánosné, Főris Lajosné, Gubányi Lajosné,
Arnóczy Józsefné, Major Józsefné, Szabó László-
né, Zsiga Miklósné, özv. Szolnoki Józsefné,
Jádor Mártonné, Ruz Péterné, Bobai Sándorné,
Dvorzszik Flóriánná, Zeemann Jánosné, Kasza
Józsefné, Kerekes Ferenczné, Barabás Szilvesz-
terné, Szabó Jánosné, Kelemen Ferenczné, Gaz-
dag Ferenczné, Sallai Józsefné, özv. Futták
Istvánné, Weisz Jakabné, Bereczki Zsigmondné,
Dési Lajosné, Bogdán Józsefné, Kiss Sándorné,
Kiss Ferenczné, Kováts Lászlóné.

Leányok: Óláh Mariska, Nagy Erzsike,
Bíró Eszti, Szalai Róza, Vámosi Juliska, Szabó
Mariska, Sándor Mária, Nagy Jolán, Irimi Ma-
riska, Kertész Juliska, Vadai Flóra, Fekete
nővérek, Novák Erzsike, Spitz nővérek, Zsiga
Vilma, Grubinszki Irina, Deák Rózsika, Szol-
noki Rózsika, Pázik Anna, Ruz Vilma, Dvorzszik
nővérek, Mogyorós Irma, Steininger Giza, Gaut-
ner Annuska, Nagy Erzsike, Kauczil nővérek, Frei
nővérek, Nádassy nővérek, Kertész. M. stb.

TAVIRATOK.

Stadler érsek Rómába utazása.

Zágráb, október 1. (Saját tudósítónktáv.)
Stadler szerajevói érsek tegnap, Rómába
utazóban Zágrábba érkezett. Az érseket
már előzőleg minden állomáson nagy
ovációkkal fogadták, Zágrábban pedig a
hölgyek 200 kosár virágot szórtak szét
az állomáson s az óriási néptömeg a
horvát himnust énekelte ezen bevezetés-
sel: Te vagy dicső, téged szeretünk, köz-
ben magyarellenes felkiáltások voltak hall-
hatók.

Lepsényi plebános lett.

Budapest, október 1. (Saját tud. táv.)
Lepsényi Miklóst, a letenyei kerület kép-
viselőjét a hercegprimás szakáli plebán-
nossá nevezte ki.

Délafrikai háború.

London, október 1. (Saját tud. táv.)
Hivatalosan közlik, hogy Roberts lordot
az angol hadsereg főparancsnokává ne-
vezték ki Wolseley lord helyébe.

Pusztító robbanás.

Komati, október 1. (Saját tud. távirata.)
Mikor az angolok a búrok által komati-
ban cserbenhagyott lövészeket elpuszti-
tották, óriási robbanás történt. *Huszan
meghaltak*, többen megsebesültek.

Uj búr köztársaság.

London, október 1. (Saját tud. táv.)
Laurenzo-Marquezból jelentik, hogy Ba-
rena Forster, a búr folksrad tagja az ont-
panstergi kerületben helyreállította az új
búr köztársaságot. Botha kétezer emberé-
vel elindult, hogy egyesüljön velük.

Uj rendőrkapitány.

Gyula, október 1. (Saját. tud. távirata.)
Lukács György főispán Gyula város rendőr-
kapitányává dr. *Vargha* Lajos békésvármegyei
aljegyzőt nevezte ki.

Óriási tüzvész a fővárosban.

Budapest, október 1. (Saját tud. táv.)
Ó-budán ma este kigyuladt *Goldberger*
kéktestőgyára. *Az összes tűzország kivonult.*

Felhőszakadás Génuában.

Genua, október 1. (Saj. tud. táv.) Ugy
látszik, hogy a felhőszakadásnak hat ember esett
áldozatul. Finalmarina, Finalborgo és más
környékbéli helyiségek el vannak árasztva. A
szerencsétlenség színhelyére katonaságot küld-
tek ki.

Vasuti összeütközés.

Vác, október 1. (Saját tud. távir.)
Váczott *Leitner* József főellenőr, ki He-
gedüs miniszternek rokona, gyorsther-
vonattal vizsgálatra ment. Szabálytalan-
ság folytán összeütköztek egy személy-
vonattal. A fűtő *meghalt*, a fékező súlyo-
san megsebesült.

Szakadás a szociálisták közt.

Páris, október 1. (Saj. tud. táv.) A francia
szocialisták kongresszusának tegnapi ülése vi-
haros lefolyású volt. Guesde párthívei kivonul-
tak a gyűlés teremből, mert a többség nem
akart eltávolítani egy tagot, a ki egy Guesde-
párti tagot bántalmazott. Ezzel a szakadás a
szocialista párt kebelében teljes lett.

KOZGAZDASAG.

**Legujabb szer a szőlő-lisztharmat
ellen.** *Sándor* Károly vinczellér, aki *Haller*
Ottó szatmármegyei tekintélyes szőlőbirtokosnál
működik, új szert talált fel a szőlő-lisztharmat
ellen.

Az új szerről a következőket írja a *Ma-
gyar Földművelő*-ben:

1. Megtaláltam ugyanis a lisztharmat elleni
védekezés könnyű és hasznos módját, a mely
az eddig használt védekezési eszközöket, mint
pl. a kénport jóval felülmúlja egy siker, mint
olcsóság tekintetében. Míg a kénpor idők mul-
tával használ, addig a »Hamviz« három négy
nap múlva teljes sikert mutat. A kénpornál azt
látjuk, hogy a szőlőre rátapad s legtöbb eset-
ben a szőlő ehetetlenségét s a bor ártalmassá-
gát idézi elő. Ebben a tekintetben a Hamviz
teljesen ártalmatlan, mert ha a Hamvizelés után
nincs eső, mely lemosná, a befrecskendett bo-
gyót tiszta vízzel lepermeteztethetjük, s a szőlő
héja visszanyeri elvesztett himporát, üdeségét.

Ha nagy mértékben uralkodik a liszthar-
mat, akkor nem csak a fűrtöket, hanem a le-
vélzetet is megpermetezzük Hamvizzel, de mi-
vel a lisztharmat legtöbb esetben a fűrt belse-
jében a csokány részeken élőskezik; azért a
fűrt belsejének megöntözése főczél.

2. Figyelmeztetem a szőlősgazdákat és vin-
celléreket, hogy minden héten legalább kétszer
alaposan vizsgálják meg szőlőiket, mert ha a
lisztharmat bett, két-három nap alatt óriási
kárt okoz, úgy annyira, hogy ha ma 1—2 bo-
gyót megtámad, holnap már 50—60 bogyon
élőskezik, ma 1—2 fűrt holnap már 8—10 fűrt
indul sorvadásnak.

3. A védekezési anyag készítése a követ-
kező:

Venyigéből, galyból, vagy tölgyfából égetett
hamut sűrű rostán megrostáljuk, hogy ment le-
gyen minden más anyagtól pl. széntől.

Tűzre teszünk üstöt, a melybe 10 deka
házi mossó szappant, 10 liter rostált hamut,
20 liter vizet mérünk.

Egy negyed óráig hagyjuk forrni, akkor
áttöltjük egy faedénybe és mérünk hozzá még
10 liter vizet és valamint a forrásnál úgy most
is megkavarjuk.

4. Ha cserfa hamuval készítjük, akkor a
következőképen járunk el: 10 liter hamu, 10
deka házi fehér mosószappan és 30 liter víz,
20 liter vízzel aztán lehtjük s ugy használható.

Ezen vegyítéknek a neve Hamviz, melynek
egy hasznáról, mint sikeres voltáról bárki meg-
győződhet. Ajánlom az összes szőlősgazdák
figyelmébe.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

	Budapest, okt. 1.
Buza októberre	7.47
Buza júniusra	7.98
Tengeri	5.05
Rozs okt.	7.07
Zab okt.	5.21
Káposzta, repce, aug.	—

Értéktőzsde.

	Budapest, okt. 1.
Osztrák hitel	642.—
Magyar hitel	658.—
Allamvasut	657.—
Rimamurányi	520.—
Magyar jelzálog	423.50
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. okt. 1-én.

Magyar aranyjárdék 4%	95.—
Magyar koronajárdék	90.70
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,10%	100.—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2,10%	98.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	97.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	89.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	98.20
Horváth-szlavónföldterhermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	163.—
Tiszaszabályozás s zezedi sorsjegyek kölcsön	142.—
Osztrák járdék papirban	96.50
Osztrák járdék ezüstben	96.45
Osztrák járdék aranyban	96.85
Osztrák korona járdék	97.15
Osztrák államsorsjegyek	182.—
Osztrák magyar bankrészevény	17.05
Magyar hitelbankrészevény	658.—
Osztrák hitelintézet részevény	643.50
Párisi vista	96.80
20 frankos arany (Napoleon'or)	19.82
Németbirodalmi márka	118.80
London vista	242.10
20 márkás arany	28.66

SZERKESZTOI POSTA.

B. Irma. (Helyben.) Hogy ítéletete alapos
legyen, vegye kérem tudomásul, hogy azok a
bizonyos jobb dolgozatok korántsem dicsekedhet-
nek eredetiséggel, mert egy-két nappal előbb olvas-
hatók fővárosi lapok megfelelő rovatában. Mi pedig
ilyennel nem szoktuk traktálni olvasóinkat. Mnd-
azáltal a figyelmet köszönjük és e tekintetben is
törekedni fogunk megfelelni olvasóink várakozásá-
nak. — A lap terjedelméről mondott kritikája
teljesen igazságtalan — hacsak a hirdetések is a
tartalomhoz nem számítja.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1900. évi október 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.							Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.							Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.									
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.		V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.
Budapest ind.	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15	—	Kolozsvár ind.	—	5 23	7 —	12 32	6 13	11 01	—	—	—	P.-Ladány ind.	4 06	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08
Rákos >	7 02	8 51	2 08	6 06	9 28	—	Jegenye >	—	—	7 59	11 14	7 16	—	—	—	—	Debreczen >	5 14	2 33	6 26	11 44	3 36	7 41
Ujszász >	8 28	10 59	3 32	8 40	10 56	—	B.-Hunyad >	—	6 40	8 37	1 44	7 54	12 20	—	—	—	Érmihályfalva érk.	6 35	3 57	7 29	1 —	4 58	—
Szolnok >	9 07	11 31	3 56	9 27	11 19	—	Csucsá >	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52	—	—	—	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.						
Szajol >	9 21	11 50	4 09	9 46	11 33	—	Rév >	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34	—	—	—	Érmihályfalva ind.	6 36	11 17	3 14	5 27	9 14	8 02
P.-Ladány >	10 43	2 —	5 28	11 53	12 55	4 54	Élesd >	5 54	7 59	10 25	3 15	9 49	1 48	—	—	—	Debreczen >	7 51	12 36	4 16	7 10	10 27	9 01
Báránd >	—	2 12	—	12 07	—	5 11	Mező-Telegd >	6 21	8 11	10 42	3 28	10 07	2 01	—	—	—	P.-Ladány érk.	—	1 45	5 03	8 40	11 28	9 48
Sáp >	—	2 27	5 48	12 24	—	5 32	F.-Vásárhely >	6 49	—	11 01	—	10 27	—	—	—	—	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.						
B.-Ujfalu >	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	5 58	Várad-Velence >	7 02	8 32	11 10	—	10 37	2 25	—	—	—	Vértés—Debreczen—Nagy-Léta.						
M.-Peterd >	—	3 —	—	1 —	—	6 15	Nagyvárad érk.	7 11	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31	—	—	—	Nagy-Léta ind.						
M.-Keresztes >	—	3 12	—	1 14	—	6 31	Nagyvárad ind.	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38	—	—	—	Vértés ind.						
Bors >	—	3 25	—	1 28	—	6 50	Püspöki >	2 36	8 52	11 47	—	11 14	—	—	—	—	Nagy-Léta-Vértés						
Püspöki >	11 48	3 32	—	1 36	—	7 02	Bors >	2 47	—	11 54	—	11 22	—	—	—	—	V. v. V. v.						
Nagyvárad érk.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	7 16	Mező-keresztes >	3 12	—	12 05	—	11 37	—	—	—	—	V. v. V. v.						
Nagyvárad ind.	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	12 25	Mező-Peterd >	3 30	—	12 17	—	11 50	—	—	—	—	V. v. V. v.						
V.-Velence >	—	4 05	—	2 30	2 25	12 32	B.-Ujfalu >	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18	—	—	—	V. v. V. v.						
F.-Vásárhely >	—	4 16	—	2 41	—	12 45	Sáp >	4 39	9 38	12 47	—	12 25	—	—	—	—	V. v. V. v.						
M.-Telegd >	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	1 12	Báránd >	5 01	—	1 01	—	12 41	—	—	—	—	V. v. V. v.						
Élesd >	1 02	4 56	7 28	3 21	3 04	1 37	P.-Ladány >	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03	—	—	—	V. v. V. v.						
Rév >	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26	2 10	Szajol >	—	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19	—	—	—	V. v. V. v.						
Csucsá >	2 16	6 31	8 37	4 52	4 16	3 49	Szolnok >	—	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39	—	—	—	V. v. V. v.						
B.-Hunyad >	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	4 48	Ujszász >	—	12 03	3 58	7 50	4 05	5 58	—	—	—	V. v. V. v.						
Jegenye >	3 15	7 49	9 33	6 01	—	5 34	Rákos >	—	1 37	6 03	9 28	6 52	7 38	—	—	—	V. v. V. v.						
Kolozsvár érk.	3 50	8 33	10 08	6 59	5 55	7 04	Budapest érk.	—	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50	—	—	—	V. v. V. v.						

Nagyvárad—Szeged.

Szeged—Nagyvárad.

Nagyvárad—Arad.

Arad—Nagyvárad.

Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 —	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi >	10 30	4 41	7 16	H.-M.-Vásárhely >	4 38	11 05	7 50	Ósi >	10 30	4 41	7 16	Kétegyháza >	6 14	12 31	10 54
Less >	10 48	5 01	7 40	Orosháza >	5 41	11 54	9 20	Less >	10 48	5 01	7 40	Csaba érk.	6 40	12 57	11 24
Gyapju >	10 56	5 10	7 52	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Gyapju >	10 56	5 10	7 52	Csaba ind.	7 —	2 33	4 50
Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Szalonta >	11 26	5 44	8 46	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Szalonta >	11 26	6 44	8 46	Sarkad >	7 47	3 27	5 56
Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Kötegyán >	7 57	3 39	6 10	Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Kötegyán >	7 56	3 39	6 10
Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalonta >	8 23	4 10	6 47
Gyula >	12 21	6 44	10 01	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Gyula >	12 21	7 44	10 01	Cséffa >	8 42	4 34	7 18
Csaba >	2 10	7 41	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 29	Csaba érk.	12 42	7 06	10 30	Gyapju >	—	4 42	7 29
Orosháza >	3 10	9 10	5 50	Less >	9 04	5 00	7 51	Csaba ind.	2 23	7 18	4 32	Less >	9 04	5 —	8 51
H.-M.-Vásárhely >	4 00	10 02	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16	Kétegyháza >	2 54	8 45	5 03	Ósi >	9 21	5 19	8 16
Szeged >	4 35	10 55	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31	Arad érk.	3 55	48	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.
Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,
számlák, falragaszok,
bábi meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.